

İç Kontrol Mevzuatı ve Üniversitemizde Uygulanmasına İlişkin Çalışmalar

Kamu idarelerinde etkin bir iç kontrol sisteminin kurulmasının, uygulanmasının, izlenmesinin ve geliştirilmesinin sağlanması kapsamında yürürlüğe konulan mevzuatlar normlar hiyerarşisine uygun olarak şu şekilde sıralanır:

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu

24.12.2003 tarihli ve 25326 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile kamu mali yönetim sistemi uluslararası standartlar ve Avrupa Birliği uygulamalarına uygun bir şekilde yeniden düzenlenmiş ve bu kapsamda etkin bir iç kontrol sisteminin oluşturulması amaçlanmıştır. Kanunun V. Kısımında iç kontrol sistemi düzenlenmektedir.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar

5018 sayılı Kanuna dayanılarak hazırlanmış olup, 31.12.2005 tarihli 26040 sayılı 3'üncü Mükerrer Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan bu mevzuatla; Kanuna ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce, görev alanları çerçevesinde yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği hüküm altına alınmıştır.

Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

18.02.2006 tarih ve 26084 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle; strateji geliştirme birimlerinin başlıca sorumlulukları, iç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapmak, idarenin görev alanına ilişkin konularda standartlar hazırlamak, ön mali kontrol görevini yürütmek, amaçlar ile sonuçlar arasındaki farklılığı giderici ve etkililiği artırıcı tedbirleri önermek olarak sayılmıştır.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği

26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğinde yer alan standartlar; COSO modeli, INTOSAI Kamu Sektörü İç Kontrol Standartları Rehberi ve Avrupa Birliği İç Kontrol Standartları çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenmiştir. Kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir. Anılan tebliğde Kamu idarelerinin, iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak üzere; yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi, bu çalışmalar için eylem planı oluşturulması, gerekli prosedürler ve ilgili düzenlemelerin hazırlanması çalışmalarını yürütmeleri ve bu çalışmaları en geç 31.12.2008 tarihine kadar tamamlamaları gerekmektedir. Söz konusu çalışmaların etkili bir şekilde ve zamanında yürütülmesini sağlamak üzere, idarelerin üst yöneticileri tarafından gerekli önlemler alınması gerektiği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığınca hiçbir rehber yayımlanmadığından tebliğde yer alan standartlar çerçevesinde Başkanlığımız İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol Şube Müdürlüğünce eylem planı hazırlanmış ve Üst yönetici onayına sunulmuş, 31.12.2008 tarihli, B.30.2.MEÜ.0.65.00.00/1578-17233 sayılı ve İç Kontrol Standartları Eylem Planı konulu yazımızla Maliye Bakanlığına gönderilmiştir.

Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi ve Kamu İç Kontrol Standartları Genelgesi

1. Maliye Bakanlığının merkezi uyumlaştırma kapsamında yürütülen izleme çalışmalarında tespit edilen ve Bakanlığımıza intikal eden bilgilerden bazı kamu idarelerinin, iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak amacıyla anılan Tebliğ kapsamında yapılması gereken çalışmaları tamamlayamadıkları, söz konusu çalışmaların yürütülmesinde bazı tereddütlerin olduğu anlaşılmış. Kamu idarelerin iç kontrol sistemlerini Kamu İç Kontrol Standartları ile uyumlu hale getirmek için yapılması gereken çalışmaların belirlenmesi, bu çalışmalar için eylem planı oluşturulması, gerekli prosedürler ve ilgili düzenlemelerin hazırlanması çalışmalarında kamu idarelerine rehberlik yapmak amacıyla anılan **Bakanlıkça 04/02/2009 tarihli İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı yazısı ve Rehber yayımlanmıştır.** Rehberde Kamu idarelerinin Eylem planlarını 30.06.2009 tarihine kadar tamamlayarak Üst Yönetici Onayını müteakip Hazine ve Maliye Bakanlığına bir ay içinde göndermeleri, eylem planlarındaki **çalışmaları da 30.06.2011 tarihinde tamamlanmasını** öngörülmüştür. Üniversitemizce;

- **Anılan rehber gereği Başkanlığımız İç Kontrol ve Ön Mali Kontrol Şube Müdürlüğünce rehber doğrultusunda uyum planı revize edilmek istenmiş ancak aynı dönem Üniversitemizde kalite yönetim sistemi çalışmalarına başlanacağı bildirilmiş, kalite yönetim sistemi çalışmaları sonucunda düzenlenecek çıktılar ve yapılacak çalışmaların o dönem kalite yönetim standartları içinde risk yönetiminin olmadığını belirtmemize rağmen iç kontrol sisteminin gerekliliğini sağlayacağı söylenmiştir.**
- Bu doğrultuda eylem planı revize edilirken rehberde oluşturulması gereken İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Kurulu tarafından yerine getirileceği, Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Hazırlama grubunun görevlerinin de Kalite Koordinatörlüğü tarafından yürütüleceği, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığında Rektör onayı ile İç Kontrol Standartları Çalışma Grubu oluşturulmuş, Kurulun sekretarya görevi ile çalışmaların daha etkin ekonomik ve verimli olması için Kurula, Gruba ve birimlere danışmanlık yapacağı yönünde düzenlemelere gidilmiştir. Revize eylem planı İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna sunulmadan Üst

yönetici onayına sunulmuş ve **10.07.2009** tarihli, **B.30.2.MEÜ.0.65.00.00/1136-10180** sayılı ve **Kamu İç Kontrol Standartları Eylem Planı** konulu yazımızla **Hazine ve Maliye Bakanlığına** gönderilmiştir.

- 14.07.2009 tarihli B.30.2.MEÜ.0.65.00.00/1179-10410 sayılı ve İç Kontrol Standartları Eylem Planı konulu yazımızla tüm birimlerimize özetle Akademik Değerlendirme ve Kalite Geliştirme Kurulunun kontrolünde, birim kalite temsilcilerinin etkin katılımı ve Kalite Yönetim Koordinatörlüğünün öncülüğünde, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığının teknik desteği ile tüm personelin üzerine düşen görevi yerine getirmesi gerektiği bildirilmiştir.
- 06.06.2011 tarihli, B.30.2.MEÜ.0.65.00.00/704-8364 sayılı ve İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı konulu yazımızla eylem planındaki çalışmaların gerçekleşme durumları Kalite güvence sistemi ile koordinasyon sağlanamadığından kalite yönetim bilgi sistemi, kalite raporları vb. den yararlanılarak Maliye Bakanlığına gönderilmiştir. Gönderilen yazıda mevcut durumda güvence olarak yasal mevzuata ve Üniversitemizde uygulanmakta olan kalite yönetim sistemi ve EFQM standartlarına yer vermeye çalışılmıştır.
- 06.06.2011 tarihli, B.30.2.MEÜ.0.65.00.00/703-8363 sayılı ve İç Kontrol sistemi konulu yazımız ekinde iç kontrol sistemi sunumu, iç kontrol broşürü ve eylem planı tüm birimlerimize gönderilmiş, birimlerimizin iç kontrol ve kalite yönetimine katkı sağlamaları gerektiğinden bahisle karar verme mekanizmamızın geliştirilmesine yönelik görüş ve önerilerin Strateji Geliştirme Daire Başkanlığına ve Kalite Yönetim Koordinatörlüğüne bildirilmesi istenmiş, Başkanlığımıza bir birimden cevap yazısı gelmiştir.

2. Hazine ve Maliye Bakanlığınca gerek gönderilen eylem planlarının incelenmesi sonucunda gerekse Sayıştay Başkanlığı tarafından Meclise sunulan 2012 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporlarında tereddütlerin oluştuğu görüldüğünden “Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Genelgesi” yayımlanmıştır. Genelge ile kamu idarelerince hazırlanan **Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planlarının 31.12.2014 tarihinde kadar revize edilmesi**, Üst Yönetici onayını müteakip on iş günü içerisinde revize eylem planlarını

Hazine ve Maliye Bakanlığına göndermeleri istenmiş, ayrıca eylem planlarında öngörülen eylemlerin gerçekleşme sonuçlarının idarelerin Strateji Geliştirme birimleri tarafından her yılın Haziran ve Aralık ayı sonu itibari ile iki dönem halinde ve eylem planı formatında st Yöneticiye sunulurak bir nüshasının Hazine ve Maliye Bakanlığına on işgünü içerisinde göndermeleri de istenmiştir. Üniversitemizde;

- **05.01.2015 tarihli, 64486515.612.99/06-33 sayılı ve İç Kontrol Standartları Eylem Uyum Planı konulu yazımızla revize uyum eylem planı Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilmiştir.**

Sonuç: Uyum eylem planı çalışmaları son iki yıla kadar da gönderilmeye çalışılmış ancak gelinen noktada özellikle koordinasyon ve sekreteryaya görevini yrtemediğimizden, yıllık değerlendirmeler yapılamadığından, eylem planı, kurul ve grupların güncel olmamasından dolayı gönderilmesinde sorunlar yaşanmaktadır.

Kamu İç Kontrol Rehberi

Kamu İç Kontrol Standartlarının uygulanması konusunda kamu idarelerine daha fazla rehberlik yapmak amacıyla, iç kontrol bileşenleri çerçevesinde hazırlanan ve uygulama adımları ile örneklerini içeren Kamu İç Kontrol Rehberi, hazine ve Maliye Bakanlığının 07 şubat 2014 tarihli ve 13 Sayılı Onayı ile yayımlanmıştır.

İ Denetçilerin alışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik

Anılan kanuna dayanılarak yayımlanan İ Denetçilerin alışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 5. Maddesinin, 2. Fıkrasında, “iç denetim, nesnel güvence sağlamanın yanında, özellikle risk yönetimi, kontrol ve yönetim süreçlerini geliştirmede idarelere yardımcı olmak üzere bağımsız ve tarafsız bir danışmanlık hizmeti sağlar. Danışmanlık hizmeti, idarenin hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik faaliyetlerinin ve işlem süreçlerinin sistemli ve düzenli bir biçimde değerlendirilmesi ve geliştirilmesine yönelik önerilerde bulunulmasıdır” ibaresi yer almaktadır.

İç Kontrol Güvence Beyanı

Üst yöneticiler ve bütçe ile ödenek tahsis edilen harcama yetkilileri, ve strateji Geliştirme Daire Başkanı her yıl, iş ve işlemlerinin; amaçlara, iyi malî yönetim ilkelerine, kontrol düzenlemelerine ve mevzuata uygun bir şekilde gerçekleştirildiğini içeren iç kontrol güvence beyanını düzenlerler ve birim faaliyet raporları ile idare faaliyet raporlarına eklerler.

İç Kontrol Bileşenleri

5 Bileşen, 19 standart, 79 şart

